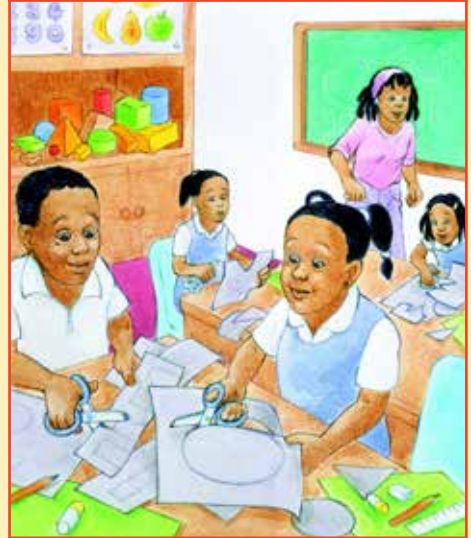

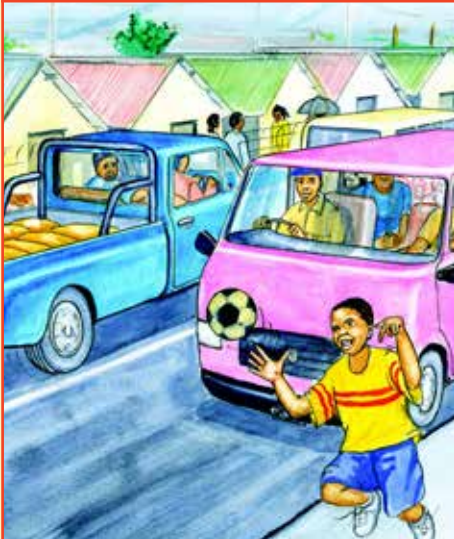
1. Ntate o setse le lesea

2. Setshwantsho ka dibopeho

3. O tla etsang nakong e tlang?

4. Sepotolohi

★ **Buka 1B**

Dikahare

1. Ntate o setse le lesea	1
2. Setshwantsho ka dibopeho	11
3. O tla etsang nakong e tlang?	21
4. Sepotolohi	31

 Tlhahlamano ya dibuka tsa ho bala tsa Mophato wa Motheo

Diphatlaladitswe ka 2016 ke Molteno Institute for Language and Literacy

Ditsheheditse ka ditjhelete ke Zenex Foundation

Mophato 3 ★ Buka 1B

- Mohlophisi wa tlhahlamano ya dibuka: **Jenny Katz**
- Bohlahisi ba pale: **Mirna Lawrence** le **Jenny Katz**
- Setsebi sa puo ya Sesotho: **Mmasibidi Setaka**
- Bahlophisi ba Sesotho: **Virginia Khumalo (VK)** le **Matshediso Mokoena**
- Batshwantshi: **Rob Owen** - 1. Ntate o setse le lesea, 3. O tla etsang nakong e tlang?
Sandy Campbell - 2. Setshwantsho ka dibopeho
Sandy Lightley - 4. Sepotolohi
- Boalo le boqapi: **Resolution** le **ihwhiteDesign**

© 2016 Molteno Institute for Language and Literacy

Website: www.vulabula.co.za

ISBN 978-1-77580-561-8

Creative Commons
Attribution-
NonCommercial-
NoDerivatives
(CC BY-NC-ND) 4.0
International Licence

Disclaimer: You are free
to download and share
this work as long as you
attribute the Molteno
Institute for Language
and Literacy, but you
may not change this
work in any way or
use it commercially.

1. Ntate o setse le lesea

PELE O BALA PALE ENA

Netefatsa hore o utlwisisa seo mantswe ana a se bolelang:

kgathatsehile, diphakeng, bidikisa, diatleng, dikgobe, gona (hona),
dibapadiswa, sisa

Netefatsa hore o tseba ho bala mantswe ana:

petjwa, kgwehlisa

Mme o ya kopanong, mme ntate o sala lapeng ho hlokomela lesea. Ke lekgetlo la pele ntate a tla hlokomela lesea ka boyena!

Mme o batla a kgathatsehile. 'Naa o tla loka?' o botsa ntate.

'Tsoohle di tla loka,' ho rialo ntate. 'Ho hlokomela lesea ho bobebe!'

Empa lesea ha le nahane jwalo. Le batla mme wa lona!

Lesea le qala ho lla.

‘O se ke wa lla, Pule,’ ho rialo ntate. ‘Ha re tantshe!’

Ntate a tshwara lesea diphakeng a mo bidikisa le ntlo.

Empa lesea ha le batle ho tantsha.

‘Ngwee-ngwee-ngwee!’ o a lla.

‘O llelang, Pule?’ ho rialo ntate. ‘Hona ho monate!’

Lesea le sa ntsane le lla.

‘O se ke wa lla, Pule,’ ho rialo ntate. ‘Ke tla o binela.’

Ntate a dula fatshe a sikara Pule diatleng tsa hae
ha a mminela.

Eu... eu... eu!

Ngwana wa lla

Wa lla wa thola

O tla petjwa ke mang

Mmae o ile masimong

Ntatae o timana dikgobe!

Empa lesea ha le batle pina.

‘Ngwee-ngwee-ngwee!’ o a lla.

‘O lilelang, Pule?’ ho rialo ntate, a kgwehlisa tae ya
hae. ‘Hona ho monate!’

Lesea le sa ntsane le lla.

Ntate o nahana hore Pule o lapile. A mmeha setulong se phahameng ho ya lata lesela la hae la sefubeng.

‘O se ke wa lla, Pule,’ ho rialo ntate. ‘Ke tsena dijo tse monate tse o ka di jang.’

Empa leseha ha le batle ho ja. Dijo di tsholohela hohle empa e seng molomong wa hae!

‘Ngwee-ngwee-ngwee!’ o a lla.

‘O lilelang, Pule?’ ho rialo ntate, a ngwaya hlooho. ‘Emm, hona ho monate.’

Lesea le sa ntsane le lla.

Ntate o nahana hore Pule o nyorilwe. A mmeha mosamong o moholo fatshe a mo apesa ka kobo.

‘O se ke wa lla, Pule,’ ho rialo ntate, a kgumama fatshe. ‘Ke lena lebesa le futhumetseng hore o nwe.’

Empa lesea ha le batle lebesa.

‘Ngwee-ngwee-ngwee!’ o a lla.

‘Ke kopa o se ke wa lla, Pule,’ ho rialo ntate ka lentswe le kgathetseng. ‘Hona ho... monate.’

Jwale ntate o ikutlwa ho lla le yena. Ho sala le lesea ha ho bonolo.

Qetellong lesea la thola. Le kgalehile.

Ntate a itahlela soufeng. O kgathetse haholo!
Ntate a kwala mahlo, a itumella kgotso le kgutso.
Kapelenyana le yena a kgaleha, a gona.

Mme o kgutlile kopanong ya hae. A bona bohlaswa ka kamoreng. O bona dibapadiswa di tletse hohle. O bona le dijo di tletse hohle. A bona botlolo e fedileng ya lebesa fatshe. A bona lesea le robetse. A boela a bona ntate a robetse soufeng. Mme ha a na taba.

‘Ke a bona hore ntate le lesea ba bile le nako e monate mmoho,’ o a nahana, ka pososelo.

‘Hmmm,’ ho sisa lesea borokong ba hae.

‘Hmmm,’ ho sisa ntate borokong ba hae.

Ekaba ntate le lesea ba bile le nako e monate mmoho? Wena o nahana eng?

1B-1 Ntate o setse le lesea

A. Tekokutlwisiso

Araba dipotso ka dipolelo tse fellelseng.

1. Mme o ne a ya kae?
2. Mme o ne a kgathatsehile haholo bakeng sa ho siya ntate a hlokometse Pule hobane _____.
 - a) Pule e ne e le lesea le setlokotsebe
 - b) Ntate o ne a kula
 - c) Ntate o ne a soka a hlokomela Pule a le mong ka pele ho mona
3. Ntate o qadile ka ho etsa eng ho leka ho etsa Pule a seke a lla?
4. Ekaba Pule o ile a rata pina eo ntate a neng a mminela yona? Hobaneng o tjho jwalo?
5. Kenya letshwao la phoso (X) thoko ho dipolelo tse fosahetseng ebe o kenya la nepo (✓) thoko ho tse nepahetseng.

a) Lesea Pule le jele pere mme la nwa le lebese.	
b) Ntate o lemohile hore ha ho bobebe ho hlokomela lesea.	
c) Ntlo e ne e hlekehile ele makgethe ha mme a fihla.	
d) Mme o fihlile hae ntate le Pule ba robetse.	

6. Ke hobaneng Pule a ne a lla ha kalo ha mme a ne a le siyo?
7. Mme one a bososela hoba a fihle hae hobane _____
 - a) o ne a bona ntate a tshehisa
 - b) o nahanne hore ntate le Pule ba bile le nako e monate mmoho
 - c) o ne a thabile kopanong ya hae

B. Tshebediso ya puo

DBE Sehlopha 3 Buka 1: mq 46, 72, 84, 106, 107
DBE Sehlopha 3 Buka 2: lq 73

Ngololla dipolelo tsena mme o kenye matshwao a puo a nepahetseng.

1. Ntho tsohle di tla loka, ho bua ntate
2. 'o llelang, pule' ho botsa ntate

C. Ngodiso

DBE Sehlopha 3 Buka 1: lq III (sebedisa taelohlolo)

Iketsise eka ke wena mme wa Lesea Pule. Ngolla ntate lengolwana la ditaelo tsa ho hlokomela leseae.

2. Setshwantsho ka dibopeho

PELE O BALA PALE ENA

Netefatsa hore o utlwisisa seo mantswe ana a se bolelang:
sekgomaretsi, ditensele, motopo, mohlape

Netefatsa hore o tseba ho bala mantswe ana:
setshwantsho, dipentshele, kgutlonnetsepa

Bana phaposing ya motako ya Mofumahadi Matseko ba loketse thuto ya bona. Ba tshwere dipentshele, diraba, dirula, dikere, sekgomaretsi le pampiri e mmala o moputswa.

Kajeno ba rala dibopeho tse fapaneng. Mofumahadi Matseko o tlisitse diboloko le ditensele ho ba thusa. Ka morao a re ba tla seha dibopeho ba etse setshwantsho. Ebe setshwantsho e tla ba eng?

Pele, Mofumahadi Matseko o bolella barutwana hore ba rale sedikadikwe se motopo.

‘Sedikadikwe se motopo se itshwanela le sebopeho sa lehe,’ a rialo.

Bana ba sebedisa ditensele le diboloko ho ba thusa ho rala.

‘Naa e tla ba sebopeho sa lehe?’ ba ipotsa.

Jwale Mofumahadi Matseko o bolella barutwana hore ba rale sedikadikwe se senyane.

‘Sedikadikwe se dikolohile jwalo ka bolo,’ a rialo.

Bana ba sebedisa diboloko le makotikoti le dikwahelo ho ba thusa ho rala.

‘Naa e tla ba setshwantsho sa bolo?’ ba ipotsa.

Jwale Mofumahadi Matseko o bolella barutwana ho rala dikgutlotharo tse nyane tse lekanang.

‘Kgutlotharo e na le mahlakore a mararo,’ o hopotsa bana, ‘jwalo ka sengwathana sa kuku kapa phitsa.’

Bana ba sebedisa dirula le diboloko ho ba thusa ho rala.

‘Naa e tla ba setshwantsho sa sengwathana sa kuku? Kapa phitsa?’ ba ipotsa.

Kamora moo, Mofumahadi Matseko a bolella barutwana ho rala kgutlonne tse nne, tse nyane, tse lekanang.

‘Kgutlonne e na le mahlakore a mane jwalo ka kgutlonnetsepa,’ a rialo, ‘empa le hopole hore ke mahlakore a shebaneng feela a lekanang, jwalo ka buka kapa lemati.’

Bana ba sebedisa diboloko tse nyane le mabokose ho ba thusa ho rala.

‘Naa e tla ba setshwantsho sa lemati?’ ba ipotsa.

Ya ho qetela, Mofumahadi Matseko o bolella barutwana ho rala kgutlonne e le nngwe e telele e tshesane.

Bana ba etsa sebopeliso ka dirula tsa bona.

Jwale ba na le dibopeliso tse robong pampiring ya bona e putswa: sedikadikwe se motopo, sedikadikwe, kgutlotharo tse pedi le kgutlonne tse hlano.

Ke setshwantsho sefe se ka etswang ka dibopeliso tse? Ntlo? Terene? Sekepe?

Mofumahadi Matseko o fa ngwana e mong le e mong pampiri e nang le kgutlonnetsepa e kgolo e tala. O bolella bana ho seha kgutlonnetsepa mmoho le dibopeho tsohle tseo ba di takileng.

Jwale ba tlilo beha dibopeho mmoho ho etsa setshwantsho sa phoofolo.

Phoofolo? Ebe e ka ba phoofolo efe?

‘Motopo ke mmele,’ ho rialo Mofumahadi Matseko,
‘sedikadikwe ke hlooho, ha dikgutlotharo tse pedi e le
ditsebe. Dikgutlonne tse nyane tse nne ke maoto, ha
kgutlonne e telele, e sesane e le nko e telele haholo.’

Nko e telele haholo?

‘E tlameha e be e le tlou!’ ho nahana barutwana.

Bana ba kopanya dibopeho mmoho ka hloko ho etsa
setshwantsho sa tlou. Ba kgomaretsa dibopeho
mmoho kgutlonnetsepeng. Qetellong, ba rala mahlo
a tlou, molomo le mohatla.

‘Le entse hantle haholo, bana!’ ho rialo Mofumahadi
Matseko. ‘Bonang mohlape o moholo wa ditlou
leboteng la phaposi ya rona!’

1B-2 Setshwantsho sa dibopeho

A. Tekokutlwisiso

Araba dopotso ka dipolelo tse felleletseng.

1. Ke dibopeho dife tse fapaneng tseo o badileng ka tsona ho pale ena?
2. Bana ba qadile ho tshwantsha ka sebopeho sefe? Ke sejo sefe seo eleng sa sebopeho sena?
3. Ke dife dijo tse pedi tse sebopeho sa kgutlo tharo?
4. Kgutlonne le kgutlonnetsepa di tshwana jwang? Di fapane jwang?
5. Bana ba bone neng hore ba tshwantsha tlou?
 - a) Mofumahadi Matseko o ba boleletse hore ke phoofolo.
 - b) Mofumahadi Matseko a ba bolella hore ba rale sedikadikoe.
 - c) Mofumahadi Matseko o itse phoofolo ene e e na le nko e telele haholo.
 - d) Tsohle tse ka hodimo.
6. Bana ba ile ba hloka dibopeho tse kae tse fapaneng ho etsa tlou?
7. Kenyetša dipolelo tse latelang dinomoro 1-3 ho ya ka tatelano ya diketsahalo.

a) Bana ba seha dibopeho.	
b) Bana ba sebedisa dibopeho ho etsa tlou.	
c) Bana ba ile ba rala dibopeho tse fapaneng.	

B. Tshebediso ya puo

DBE Sehlopha 3 Buka 1: lq 11
DBE Sehlopha 3 Buka 2: mq 11, 50, 80, 103

1. Ngololla mantswe a latelang ka tatelano ho ya ka alfabete

dibopeho, sedikadikwe, motopo, kgutlonne,
kgutlonnetsepa, mmoko, tlou, kgutlotharo

DBE Sehlopha 3 Buka 1: mq 80, 92, 121
DBE Sehlopha 3 Buka 2: mq 87, 88, 104

2. Fumana mabitso a mararo le lekgethi polelong ena:

Bana ba sebedisa diboloko tse nyane le mabokoso ho ba thusa ho rala.

DBE Sehlopha 3 Buka 1: mq 42, 84

3. Ngololla polelo ena mme o qale ka mantswe ao o a fuweng:

Kajeno bana ba tshwantsha dibopeho tse fapaneng.

Maobane _____

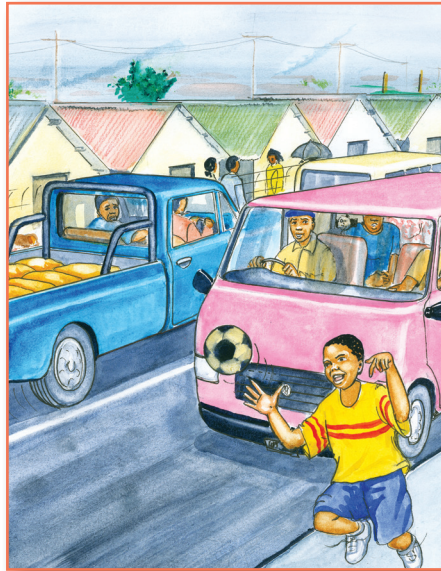
Hosane _____

C. Ngodiso

DBE Sehlopha 3 Buka 1: lq 26

Ngolla motswalle ditaelo, o hlalose hore tlou ya dibopeho e etsuwa jwang. Ngola sehlooho mme o tshwae ditaelo ka dinomoro. Sebedisa pale ho ithusa.

3. O tla etsang nakong e tlang?

PELE O BALA PALE ENA

Netefatsa hore o utlwisa seo mantswe ana a se bolelang:
subelwa, makgethe, dudiseheng, nkgalefetse, mmulela

Netefatsa hore o tseba ho bala mantswe ana:
tlangwa, diphatjhising, nkenella, hlwekile, nkgalefetse

Neo ke moshemane ya bohlaswa. Hemptse ya hae ya sekolo ha e ya konopelwa hantle kapa ho subelwa ka borikgweng. Marapo a dieta tsa hae ha a tlangwa. Dikausu tsa hae ha di a phahamiswa ka makgethe. Dibuka tsa hae di a tswa ka hara mokotlana wa sekolo. Ha a nahane pele a etsa ntho.

‘Hei! Heke ya batla e nkotla!’ ho hoeletsa ausi wa hae. ‘Hlokomela!’

Empa Neo ha a mamele.

Neo ke moshemane ya sa dudiseheng. Ha a tshele mmila dirobotong. Ha a emele lebone le letala. Ha a shebe ka ho le letona le le letshehadi, le letona hape pele a tshela. O mathela feela ka tseleng.

‘Hei! Ke batlile ke o thula!’ ho omana mokganni wa tekesi. ‘Fadimeha!’

Empa Neo ha a mamele.

Neo ke moshemane ya se nang mamello. Ha a tsamaye butle diphatjising tsa sekolo. Ha a emele nako ya hae jwalo ka mang kapa mang. O kenella ka pele moleng.

‘Hei! O se ke wa nkenella!’ ho tletleba Mpho. ‘Eya morao moleng!’

Empa Neo ha a mamele.

Neo o lahlela matlakala hohle. Ha a lahlele dipampiri ka moqomong wa matlakala. Ha a boloke sekolo se hlwekile. Ha a lahlele mabekere le mabotlolo moqomong wa tse tla sebediswa hape. O lahlela matlakala a hae fatshe.

‘Hei! O se ke wa lahlela jwalo! Lahlela matlakala a hao hara moqomo wa matlakala!’ ho laela molaodi wa phaposi.

Empa Neo ha a mamele.

Neo o na le mekgwa e mebe. Ha a kope ho kadima dintho. Ha a hlomphe disebediswa tsa batho ba bang. O a nka a be a sebedise dintho tseo e seng tsa hae.

‘Tseo ke dikrayone tsa ka!’ ho lla Pulane. ‘Di kgutlise!’ Empa Neo ha a mamele.

Neo o dutse o nahana ka letsatsi la hae. O kgenne hore bohle ba mo halefetse. O hopola tsohle tseo ba di buileng:

*Hlokomela! Fadimeha! Eya morao moleng!
O se ke wa lahlela jwalo! Di kgutlise!*

O nahana ka dintho tsohle tseo a di entseng letsatsing leo. O batlile a otlala ausi wa hae ka heke. O mathetse ka tseleng ka pele ho tekesi. O sutuditse Mpho ho fetela ka pele moleng. O lahletse matlakala a hae fatshe. O nkile dikrayone tsa Pulane ntle le ho di kopa.

‘Tjhe le kgale,’ ho nahana Neo. ‘Ke a bona hobaneng batho ba nkgalefetse. Ke hloka ho fetola ditsela tsa ka.’

Letsatsi le hlahlamang, ha ba ya sekolong, Neo o emela ausi wa hae. A mmulela heke. A bososela ke ho makalla mekgwa ya hae e metle ebile o thabile hore o shebeha a hlwekile.

Neo o ema ka mamello le ausi wa hae dirobotong pele a tshela mmila hantle. Ebile o hopola ho lahlela matlakala ka moqomong wa matlakala eseng fatshe.

Neo o leka ka matla ho ba moshanyana ya lokileng. Ke hantle haholo, Neo! Tshwara jwalo!

1B-3 O tla etsang nakong e tlang?

A. Tekokutlwisiso

Araba dipotso ka dipolelo tse fellelseng.

1. Pale ena e bua ka _____.
 - a) moshanyana ya thulwang ke tekisi
 - b) moshanyana ya sa itshwareng ha ntle
 - c) moshanyana ya ratwang ke bohle
2. Mantswe a hlalolang Neo qalong ya pale ke afe?
 - a) halefa le hoeletsa
 - b) thaba le mosa
 - c) bohlaswa le ho hloka hlomphe
3. Ke hobaneng ha mokganni wa tekisi a ile a omanya Neo?
4. Bana ba bang ba ile ba ikutlwa jwang ha Neo a sutuletsa ho ba ka pele moleng?
5. Ke hobaneng ha Neo a ile a etsa Pulane a ferekane? O ne a loketse hore ebe o ile a etsa eng?
6. Tshwaya dipolelo tsena ho tloha ho 1 ho ya ho 3 ho latela diketsahalo ho pale ena.

a) Neo o nahana hore hobaneng ha bohle ba mo halefetse.	
b) Neo o bohlaswa e bile o mokgwa o mobe. O batlile a otla ausi wa hae ka heke.	
c) Neo o kelohloko e bile o makgethe. Se a bile o lahlela matlakala moqomong.	

7. Ke eng seo (le wena) o ithutileng paleng ena?

B. Tshebediso ya puo

DBE Sehlopha 3 Buka 1: mq 80, 92, 118, 121, 126

DBE Sehlopha 3 Buka 2: mq 87, 88

Ngola makgethi a mararo a hlalosang Neo qalong ya pale. Ebe o sheba leqephe la 28 obe o ngola mantswe kapa dipolelwana tse hlalosang ka ho fetoha ha Neo qetellong ya pale.

C. Ngodiso

O nahana hore ke eng e mpe haholo e entsweng ke Neo? Ngola seratswana sa dipolelo tse tsheletseng ho isa ho tse robedi o hlalosa hobaneng o nahana jwalo.

4. Sepotolohi

PELE O BALA PALE ENA

Netefatsa hore o utlwisa seo mantswe ana a se bolelang:
phaka, nkoromaile, thelledisane, sepotolohi, thatohatsi, tshepe,
lehlabatheng, tsekela, modikwadikwane

Netefatsa hore o tseba ho bala mantswe ana:
dithelledisaneng, itshwarella, qenehelo, hlapohetswe

Bohle motseng ba rata ho ya phakeng. Batho ba tla le dintja tsa bona ho otlolla maoto. Batho ba tla ho tla dula moriting ba iqoqele. Bana ba tla ho tla bapala bolo le papadi tse ding. Haholoholo, bana ba tla dinkoromaileng, dithelledisaneng le dipotolohing.

Mapula o fihla phakeng. O fetela sepotolohing. Ke thatohatsi ya hae! A itshwarella tshepeng a qala ho matha, a sututsa ka matla kamoo a ka kgonang. Ha sepotolohi se potoloha, Mapula a tlolela.

Jin o fihla phakeng. O ya ho Mapula sepotolohing.
Sepotolohi se tsamaya butle. Jin a tshwara tshepe
mme a matha ho etsa hore se potlake. Yaba o tlolela
ho yona.

Mapula o tshohile. Ha a rate ho potlaka. A itshwarella
ka thata.

Jwale Jonah o phakeng. Le yena o rata sepotolohi. Jonah a sututsa tshepe ho e etsa hore se potolohe kapele. Sepotolohi jwale se potoloha ka potlako!

Mapula o ikutlwa a kula. Jin o tshohile. Ba batla sepotolohi se potolohe butle.

Itumeleng a fihla sepotolohing hang ha Jonah a qeta ho tlolela ho sona. Jwale ke lekgetlo la hae ho tshwara tshepe a mathe. Itumeleng ke ngwanana a moholo a matla, kapele sepotolohi sa bidika kapele haholo. A hoeletsa a thabile yaba o tlolela ho sona.

Mapula jwale o ikutlwa a kula haholo. 'Emisa! Emisa! Ke batla ho theoha!' a Ila.

Jin le yena o ikutlwa a kula. 'Emisa! Emisa! Ke batla ho theoha!' ka ho tshoha.

Le Jonah o utlwa a tshohile. Ha a so ka a potlakisa sepotolohi.

'Emisa! Emisa! Ke batla ho theoha!' a hoeletsa.

Itumeleng a sheba Mapula. A sheba Jin le Jonah.

'Ao bathong,' a nahana. 'Bana ba na ba banyane ba lokela ho theoha. Sepotolohi se lokela ho emisa.'

Yaba Itumeleng o bona Kgotso a tla ho bona.

'Kgotso! Tloo kapele, ke hloka thuso ya hao!' a mmita. 'Re lokela ho emisa sepotolohi ka pele!'

Kgotso a mathela sepotolohing. A tshwara tshepe
a e hulela morao. A hulanya maoto a hae fatshe
lehlabatheng ho e emisa butle. Itumeleng le yena
o thusa ho hulanya maoto a hae lehlabatheng.

Bonyane sepotolohi sa potoloha butle. Sa potoloha la ho qetela. Yaba se a ema. Mapula, Jin le Jonah ba theoha ka hloko. Ba a tsekela ebile ba tsamaya ka thata!

‘Dulang fatshe jwanng,’ ho rialo Kgotso ka qenehelo. ‘Le tla ikutlwa le hlaphohetswe kapele.’

Yaba yena le Itumeleng ba tshwara tshepe ya sepotolohi ba matha kapele kamoo ba ka kgonang. Ba tlolela ho sona, ba hoeleditse ba tsheha ha sepotolohi se potoloha le bona.

Mapula, Jin le Jonah ha ba a sheba! Ba sa tshwerwe ke modikwadikwane!

1B-4 Sepotolohi

A. Tekokutlwisiso

Araba dipotso ka dipolelo tse felleletseng.

1. Pale ena e etsahetse kae?
2. Batho ba ya phakeng ho _____.
 - a) tsamaisa dintja tsa bona
 - b) bapala bolo
 - c) dula meriting ba qoqe
 - d) Tsohle tse ka hodimo
3. Ke hobaneng Mapula a ile a toba sepotolohing?
4. Ha o potlaka haholo sepotolohing _____.
 - a) o ka kgathala o fihlelwe ke boroko
 - b) se ka emisa
 - c) o ka fihlelwa ke motsekelo o be o ikutlwe o kula
5. Tshwaya dipolelo 1-4 ka tatelano e nepahetseng ya diketsahalo paleng.

a) Itumeleng o lemohile hore bana ba hloka ho theoha.	
b) Jin le Jonah ba ikutlwa ba kula le bona.	
c) Kgotso o thusitse Itumeleng ho emisa sepotolohi.	
d) Mapula a qala a ikutlwa a kula sepotolohing.	

6. Itumeleng le Kgotso _____
- a) ba na le boikarabelo ebile ba pelonolo.
 - b) ba ne ba batla ho ba bang sepotolohing.
 - c) ba ikutlwa ba batla ho kula sepotolohing.
 - d) ba ne ba le pelompe ho bana ba banyane.
7. Ke hobaneng ha Kgotso le Itumeleng ba kgona ho potlaka sepotolohing?

B. Tshebediso ya puo

DBE Sehlopha 3 Buka 1: Iq 118

Bala mantswe ana a hlalolang (mahlalosi) a ka tlase. Kgetha mantswe a 4 a hlalolang Mapula, Jin le Jonah. Ebe o ngola dipolelo tsa hao tse 4 ka mantswe ano.

swabile, nyane, kgolo, matla, tshohile, kula, halefile, modikwadikwane sisimoha excited, nervous

C. Ngodiso

Ekaba o kile wa ya phakeng? O etsa eng teng?

O rata ho bapala eng? O bapala le mang?

Ngola seratswana sa mela e robedi mme o rale setshwantsho sa teng.

★ Buka 1B

Bophahamo 3 ba dibuka tsa tlhahlamiso tsa Vula Bula tsa ho bala di fana ka monyetla wa ho bala ka bolokolohi le ka potlako ho babadi. Buka ka nngwe e na le dipale tse nne tse fapaneng ho akaretisa le mongolo wa ditshomo. Pale ka nngwe e etelletswe pele ke tlotlontswe le mantswe a 'boima-ho-bala' ao ho lebelletsweng hore barutwana ba a kgone le ho a tseba.

Dibuka tse pedi di lokelwa ho qetwa ka hohle-hohle karolong ka nngwe ya selemo – Karolo 1: Buka 1A le 1B, Karolo 2: Buka 2A le 2B, Karolo 3: Buka 3A le 3B, Karolo 4: Buka 4A le 4B. Para ka nngwe ya dibuka (A le B) di bophahamong bo lekanang, ka baka leo, ha ho na taba hore o bala buka efe pele.

★ BUKA 1A

1. Kausu e nyametseng
2. Sengwathana sa qetello sa kuku
3. Ho hotle ho fana
4. Sephiri

★★ BUKA 2A

1. Bohlaswa bo bokaalo!
2. Ke lebidi la mang le?
3. Boleke-mampatile
4. Ke mang ya phelang mo?

★★★ BUKA 3A

1. Sopo ya majwe
2. Jo, Monghadi Kgabo!
3. Mamelang mmino
4. Dineo o ya lebenkeleng

★★★★ BUKA 4A

1. Kokonyana le tsie
2. Toropo ya haeso
3. Mmutla le sekolopata
4. Ditsomi tsa diphoofolo

★ BUKA 1B

1. Ntate o setse le lesea
2. Setshwantsho ka dibopeho
3. O tla etsang nakong e tlang?
4. Sepotolohi

★★ BUKA 2B

1. Thusang!
2. Ebe Palesa o kae?
3. Sehwele se sehlo
4. Ke mang ya thubileng fensetere?

★★★ BUKA 3B

1. Re baka le nkgono
2. Tlhodisano ya moya le letsatsi
3. Itokisetse leeto
4. Bosiu polasing

★★★★ BUKA 4B

1. Ditakatso tse tharo
2. Leino le ke la mang?
3. Tau le tweba
4. Afrika Borwa ya rona

(le Bukana ya Dikarabo tsa Mohlala)

Dibuka tse bophahamong bona di na le maqephe a eketsehileng, mongolo o mongata leqepheng, dipolelo tse telele, dipaterone tsa mefuta-futa e fapaneng ya dipolelo tsa bohlokwa, thutapuo thaloso semolao le tlotlontswe e ruileng. Ho bala jwale ho se ho itlela fela, ka mafolofolo a maholo le kutlwisiso ho feta ho hlasela/ho phelela mantswe ha barutwana ba ntse ba atamela ho bala ka boikemelo.

Dibuka tsena di fana ka monyetla ya ho bala ka sehlopha, ka tataiso, ka dipara le ka boikemelo.

SESOTHO